

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

01 एप्रिल 2024

राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय बातम्या

मेघायन 2024

संदर्भ:

- METOC सेमिनार 'मेघायन 2024' 28 मार्च 2024 रोजी नौदल समुद्रशास्त्र आणि हवामानशास्त्र (SNOM) आणि भारतीय नौदल हवामान विश्लेषण केंद्र (INMAC) द्वारे दक्षिणी नौदल कमांड येथे आयोजित करण्यात आला होता.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- 23 मार्च 1950 रोजी जागतिक हवामान संघटना (WMO) ची स्थापना झाल्याच्या स्मरणार्थ या चर्चासत्रात जागतिक हवामान दिनाचे स्मरण करण्यात आले.
- सेमिनारची थीम 'अॅट द फ्रंटलाइन ऑफ क्लायमेट अॅक्शन' होती, 2024 साठी WMO च्या फोकसशी संरक्षित.
- हवामानाशी संबंधित निर्णय घेण्याच्या सोयीसाठी INDRA (इंडियन नेव्हल डायनॅमिक रिसोर्स फॉर वेदर अॅनालिसिस) हे स्वदेशी मोबाइल ॲप्लिकेशन सुरू करण्यात आले.
- हा अनुप्रयोग BISAG (भास्कराचार्य नॅशनल इन्स्टिट्यूट फॉर स्पेस ॲप्लिकेशन्स अँड जिओ-इन्फॉर्मॅटिक्स) ने भारतीय नौदलाच्या नौदल महासागरशास्त्र आणि हवामानशास्त्र संचालनालयाच्या समन्वयाने विकसित केला आहे.

एतुरनगरम वन्यजीव अभयारण्य

संदर्भ:

- तेलंगणा सध्या मुलुगु येथील एतुरनगरम वन्यजीव अभयारण्य आणि अमराबाद व्याघ्र प्रकल्पाच्या तडवई प्रदेशातील जंगलातील आगीशी झुंजत आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- राज्याच्या कोरड्या हंगामात, विशेषतः मार्च ते जून, वाढलेले तापमान आणि कमी पर्जन्यमानामुळे परिस्थिती बिघडली आहे, ज्यामुळे वणव्यासाठी आदर्श परिस्थिती निर्माण झाली आहे.

आगीची कारणे

- मुख्यतः मानवी क्रियाकलापांचा समावेश, जसे की जवळच्या नदीत मासेमारी करणाऱ्या लोकांकडून लक्ष न देता सोडलेल्या कॅम्पफायर, ज्यामुळे कोरड्या वनस्पती सहजपणे पेटू शकतात.
- महुआची फुले अधिक सहजपणे गोळा करण्यासाठी या प्रदेशातील चेंचू जमाती कधीकधी झाडे जाळतात.

बद्दल:

- 1952 मध्ये स्थापित, एतुरनगरम वन्यजीव अभयारण्य तेलगणातील सर्वात जुन्या अभयारण्यांपैकी एक आहे, जे त्याच्या पर्यावरणीय महत्त्वासाठी आदरणीय आहे.
- अभयारण्यात उगम पावलेली, दयाम वागू नदी अभयारण्याला दोन वेगळ्या विभागात विभागते.
- हे अभयारण्य गोदावरी नदीच्या सान्निध्ये नटलेले आहे, त्यामुळे तिचे नैसर्गिक आकर्षण आणखी वाढले आहे.
- अभयारण्य समृद्ध वनस्पतींचे अभिमान बाळगते, प्रामुख्याने पानझडी सागाच्या झाडांनी सुशोभित केलेले, एक्सलवुड, पलास, तेंदू आणि धोबीच्या झाडांनी वेढलेले, विविध प्राण्यांच्या प्रजातींना आधार देण्यासाठी उपयुक्त अशी वैविध्यपूर्ण छत तयार करते.
- वाघ, पँथर, गौर, सांबर हरीण, ठिपकेदार हरीण, नीलगाय, काळवीट, कोल्हा, कोल्हे, मुंगूस आणि उंदीर हे विविध वन्यजीव रहिवासी आहेत.
- स्थानिक गोंड आणि परधान जमाती अभयारण्यासोबत एकरूपपणे एकत्र राहतात, संवर्धनाच्या प्रयत्नांमध्ये सक्रिय सहभाग घेतात आणि वनसंपत्तीचा जबाबदारीने उदरनिर्वाहासाठी वापर करतात.
- भव्य बोगाथा धबधबा त्याच्या मंत्रमुग्ध उपस्थितीने अभयारण्याच्या मुख्य भागाला आकर्षित करतो.
- याव्यतिरिक्त, अभयारण्य संमक्का सरलाम्मा जतारा हा द्विवार्षिक उत्सव आयोजित करतो, जो आदिवासी योद्धा समक्का आणि सरलाम्मा यांच्या शौर्याचा सन्मान करणारा आदिवासी स्मारक आहे.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

ऑनिक्स क्षेपणास्त्र

संदर्भ:

- रशियाचे P-800 ऑनिक्स सुपरसॉनिक कूझ क्षेपणास्त्र, युक्रेनियन लक्ष्यांवर हल्ले करण्यासाठी वापरलेले, नवीन लक्ष्य शोधणाऱ्यासह प्राणघातक बनणार आहे.

वर्धित अचूकतेसाठी नवीन साधक

- युक्रेनच्या सशस्त्र दलांच्या (एएफयू) ग्राउंड टारगेट्सवर अचूकता वाढवण्यासाठी नवीन सक्रिय होमिंग हेडसह अपग्रेड केले.
- युक्रेनियन सशस्त्र दलांच्या इलेक्ट्रॉनिक युद्ध प्रणालीसाठी ऑनिक्सची असुरक्षितता सुनिश्चित करण्याच्या उद्देशाने विकास.

P-800 ऑनिक्स चे विहंगावलोकन

- Reutov NPO माशिनोस्ट्रोएनिया द्वारे विकसित केलेले, ते तीव्र आग आणि इलेक्ट्रॉनिक प्रतिकारादरम्यान पृष्ठभागावरील जहाज गट आणि जमिनीवरील लक्ष्यांना लक्ष्य करते.
- रशियन नौदलाच्या पृष्ठभागावरील जहाजे आणि पाणबुड्यांद्वारे वाहून नेले, सीरियामध्ये दहशतवादी जमिनीवरील लक्ष्यांविरुद्ध वापरले गेले.

केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळ

संदर्भ:

- केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने (CPCB) दिल्ली-एनसीआरमधील वायू प्रदूषण कमी करण्यासाठी आणि पर्यावरण संरक्षणासाठी गोळा केलेल्या निधीपैकी केवळ 20% निधी वापरला आहे.
- जमा झालेल्या 777.69 कोटी रुपयांपैकी केवळ 156.33 कोटी रुपये वितरित करण्यात आले आहेत.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- पर्यावरण संरक्षण शुल्क (EPC) आणि पर्यावरण नुकसान भरपाई (EC) या दोन श्रेणींमध्ये निधी गोळा केला जातो.

पर्यावरण संरक्षण शुल्क (EPC):

- सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार, डीलर्स/उत्पादक 2000cc आणि त्याहून अधिक इंजिन क्षमतेच्या नवीन डिझेल वाहनांच्या एक्स-शोरूम किमतीवर एक टक्के EPC देतात, फक्त दिल्ली आणि NCR मध्ये नोंदणीकृत आहेत.

पर्यावरणीय भरपाई (EC):

- नॅशनल ग्रीन ट्रिब्युनल (NGT) ने आदेश दिलेले, प्रयोगशाळा मजबूत करणे, मॉनिटरिंग नेटवर्क आणि NGT आदेशांचे पालन यासारख्या विविध माध्यमांद्वारे पर्यावरणाचे पुनरुज्जीवन आणि संरक्षण करण्यासाठी वापरले जाते.

CPCB:

- केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळ (CPCB), वैधानिक संस्था, सप्टेंबर 1974 मध्ये जल (प्रदूषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण) कायदा, 1974 अंतर्गत स्थापन करण्यात आली.
- पुढे, CPCB ला हवा (प्रदूषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण) कायदा, 1981 अंतर्गत अधिकार आणि कार्ये सोपवण्यात आली होती.

नॉर्थ अटलांटिक राइट व्हेल

North Atlantic Right Whale
IDENTIFICATION FEATURES

संदर्भ:

- अलीकडील अभ्यासात असे दिसून आले आहे की फिशिंग गियरमधील किरकोळ गुंता देखील नॉर्थ अटलांटिक राइट व्हेलच्या पुनरुत्पादनाची शक्यता लक्षणीयरीत्या कमी करू शकतात.
- या व्हेल उत्तर अटलांटिक महासागराच्या थंड पाण्यात राहतात आणि त्यांच्या जगण्याच्या संघर्षामुळे त्यांना संरक्षणासाठी गंभीर मानले जाते.

निवासस्थान आणि स्थलांतराचे नमुने

- ते स्थलांतरित आहेत, आहार आणि अधिवास यांच्या दरम्यान फिरतात.
- उन्हाळ्यात, ते कॅनडा आणि ईशान्य यूएस जवळील थंड पाण्यात खातात आणि हिवाळ्यात, ते प्रजननासाठी फ्लोरिडा आणि जॉर्जियाच्या किनाऱ्यापासून दक्षिणेकडे उष्ण पाण्यात स्थलांतर करतात.

अद्वितीय वैशिष्ट्ये

- त्यांच्या डोक्यावर त्वचेचे खडबडीत, उठलेले ठिपके असतात, ज्याला कॅलोसिटी म्हणतात, ज्याचा उपयोग त्यांना ओळखण्यासाठी केला जातो.
- राइट व्हेल मंद जलतरणपटू असतात, ज्यामुळे त्यांना जहाजावर धडकण्याची अधिक शक्यता असते.
- बऱ्याच व्हेलच्या विपरीत, त्यांच्याकडे पृष्ठीय पंख नसतात, ज्यामुळे ते सहज ओळखता येतात.

सागरी परिसंस्थेतील भूमिका

- राइट व्हेल पाण्यातून प्लँक्टन फिल्टर करून आहार घेतात, जे पोषक तत्त्वे चक्रात मदत करते आणि निरोगी फायटोप्लँक्टन वाढीस प्रोत्साहन देते.

जीवनाचे धोके

- फिशिंग गियरमध्ये अडकणे, विशेषतः लॉबस्टर ट्रॅप लाइन, हा एक मोठा धोका आहे.
- त्यांच्या मंद गतीमुळे आणि उथळ पाण्याच्या पसंतीमुळे जहाजांशी टक्कर देखील लक्षणीय आहे.
- समुद्राच्या तापमानावर आणि प्रवाहांवर हवामान बदलाचा परिणाम त्यांच्या अन्न स्रोतांवर आणि स्थलांतराच्या पद्धतींवर परिणाम करू

मराठी

ADDAPEDIA

To get free Live Classes,
Materials Scan this QR Code &
Download our Adda247 App

Daily Current Affairs Encyclopedia

शकतो.
संरक्षण स्थिती

- IUCN रेड लिस्ट त्यांना "गंभीरपणे धोक्यात" म्हणून वर्गीकृत करते आणि 360 पेक्षा कमी व्हेल शिल्लक आहेत.
- विविध आंतरराष्ट्रीय करार आणि कायदे त्यांचे संरक्षण करण्याचे उद्दिष्ट ठेवतात, ज्यात मासेमारी गियर आणि नियुक्त शिपिंग लेनवरील नियमांचा समावेश आहे.

Copyright © by Adda247

All rights are reserved. No part of this document may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior permission of Adda247.

BILINGUAL
ADDAPEDIA
e-Books

NATIONAL |
INTERNATIONAL |
REGIONAL |
STATE SPECIFIC
CURRENT AFFAIRS
CURATED NOTES

IMPORTANT FOR ALL COMPETITIVE EXAMS